

(e.) Concl. desiderio flagrant Santa Synodus decernit. Iuc.
Trid. eit. fest. Quia verba Concilium laudatum adhibet (a),
23 c. 17. de quibus sufficienter innuit, sibi perspectum peni-
reformat, tuis fuisse, iis, qui simplici tantummodo consu-

(3) Prosper. Quis vera Conciliorum Iudicium dñe? (a), quibus sufficiunt innatae, fibi perfectum penitentia-
tus fuisse, iis, qui simpliciter tantummodo conser-
vare initiantur Clerici, nullas proprias competere
functiones; siquidem certissime cavisset etiam, ut
iissem earamdem exercendarum, quemadmodum
aliis, induceretur obligatio. Atque revera quidem
sic, referente Fagnano, qui videlicet erat Secre-
tarius, a Sacra Congregatione saepe sibi decla-
ratum est, cuiusrei citatus Autor tria potissimum
subiectum existebat (b).

(b) *Prosper.*
Frag. in tit.
cap. Cum con-
tingat. a. 17
ib. & 19.

Longius abiret ad tadium fortasse arrebat propo-
site difficultatis anterior consideratio; videtur
quæ nobis allegata rationum momenta cum ponde-
ro fatis, tum ad convincendum sufficiunt idonea,
ut a communī lentitatem non recedamus tot
tantique nominis Theologorum, inter quos quidam
sanctitate suæ vita meruerunt; cur ab Ecclesiis Ce-
litibus annulerentur. Quia de causa concluimus,
ut proposita specie sua fit responso, possit merito
quidem propignari, nequamquam a Matha in viola-

terdictum Ecclesiae, licet irregularita- R E S P O N S

est primo loco principium istud tanquam indubitate fidei ponendum, non licere, nisi a proprio Episcopo scopus pere tonfuram, ut declaratur a Bonificio VIII. in una quadam ex ipsis Constitutionibus (d), ita verbis: *Cum nullus Clericum Parochie alienae, præter Superioris ipsius licentiam, debet ordinare; Superior intelligitur in hoc casu Episcopus, de cuius Diocesis si quis ad ordinem promovetur dehinc, ordinandus.* Quod idem constitutur tum in Concilio Tridentino (e), cum ab Urbano VIII. in ipsis Constitutionibus i. Decembri 1624. (f) quam refer Barbara, in qua habetur futurum ut Episcopos, qui tonfuram Clericalem ei conferret, qui ipsius Diocesanus non erit, eadem ratione maneat fulpensus, qua, si sine dimissori litteris contulisset Ordines,

C A S U S V.

SOSTENES Patronus præsentator simplicis eu-
jusdem Capellani posuisse in Ebroicensi Diocesi,
eandem obiit Gerardo Bajocis oriundo, qui com-
moratur ab annis decem & amplius in Diocesi Le-
xoviensi: Quoniam vero nondum prima tonifura
Clericis initiatuæ est, petit, num sibi licet quem-
cumque voluntate tribus prædictis Episcopis adi-
re, ab eo tonifuram recepturum.

RESPONSE.

Evidem solet in jure triplex Episcoporum priorum ordo distingui: nimurum Episcopus originis, Episcopus Beneficii, & Episcopus Domus. At illa distincio locum habere non intellgitur nisi quantum ad Ordines, nequam vero quantum ad tonsuram, de qua nihil fatur in Jure quantum ad propositum questionem. Ratio, quæ potest afferrari, est, quod cum tonsura censetur prima dispositio tum ad Beneficia, tum ad Ordines, Episcopus loci, in quo sicut est Beneficium, ad quod contendit qui nondum suscepit tonsuram, nullo jure gaudet, quo possit tandem illi conferre, quidquid intentiat Rebus in contrarium (e): siquidem non confundens sit Episcopus propriis Beneficiis, nisi quantum ad eos, quibus de eodem jam fuit prædictum, & quibus proinde Clericalis tonsura jana collata est, quæ quidem collatione Beneficiorum necessario præmittenda est. Gerardus igitur non potest Episcopum Ebroensem adire, tonsuram ab eodem recepturus.

Seu neque Gerardus valet ad eandem tonsuram ab Episcopo Lexoviensi promoveri; quoniam iure Canonico non admittuntur Episcopi Dominicili, quantum ad Laicos, sed tantummodo quantum ad Ecclesiasticos. Atque Gerardus etiamnum numeratur inter Laicos, quippe qui nondum fuerit pri-
ma tonsura Clericus initiatus. Eadem igitur inti-
mari non potest, nisi a solo tantum originis Epis-
copo, qui Epileppus est Bajensis.

Supereft tamen aliquid difficultatis, vel etiam in
calu, quod in proposita parte discedatur. Quia
nimur est, quod, si Raymundus confequeretur,
aut fuferit jam adeptus aliquod Beneficium, locus
forfitan eft, cur in eum ea de re lis intenderetur
in furo exteriori? Cui quidem incommodo non alio
remedio iuxta Navarram succurreretur (^a) quam
accidente ex parte proprii Episcopi tonfure ab al-
tero Enrico collata comprobatione.

(4) **Nayars.** in foro exteriori: Cui quidem incommodo non alio
ad. 1. Conf. de remedium iuxta Navarrum successeretur (a), quam
coram Ord. id accedente ex parte proprii Episcopi tonfurare,
nat. Conf. 1. tero Episcopo collate cōprobatione, atque ut
ad 4. ajunt, ratificatione: aut, ut docet Gamachæus
(b) Gamachæus de Ss. (b), quam proprio Episcopo approbante, quod ab
etiam ordinis altero Episcopo factum fuisset, servando quod pra-
c. 13. fuit est ab Urbano II. scribente ad Hugonem
Urbans II. in Can. Luggdenensem Archiepiscopum (c), de eo, qui non
fuit ab Episcopo suo proprio ordinatus; hoc est,
Luggdenensis perspecto prius, utrum ista gratia dignum fuit Ray-
mundus ex moribus suis emendatissimis exhibe-
rit, injunctaque ei congruentia poena satisfactionis,
qua possit aliquatenus satisfacere Ecclesiæ, quam
offendit, rationem agendi suam non compendendo
ad normam Legum ipsius Disciplinæ: „Sicutamen
corum probabile vitam id indulgentia perpe-
xeris promereri ... injuncta satisfactionis gra-
tia, propter Ecclesiam, quam offendunt, con-
grua potestitia. Quia laudati summi Ponifri-
cis ipsiusl sunt verba. At remedium, quod o-
minum turritissimum adhiberi posset, illud est, quod
Rebusus proponit (d): „Unde, inquit citatas

(2) Petras Rebussas proponit (4): „Unde, inquit citatus Rebuss, prax. benefic. p. 1. de literis di- missozis a. s. Vide ORDINES, Casibus

TRANSACTIONS.

TRANSACTIO, inquit Domatus (g) est pactio duorum, vel plurium ad præterendam aut finiendam item, componentium dissidia, mutuo consensu, modo de quo inter eos convenit, quodque spei lucrandi, cum perden- di periculo coniuncte, quisque anteponit.

Hæc vox queque paucioribus definitur verbis a Polmano (b) : *Transactio* (b) Polman.
inquit, est conventio onerosa, qua res dubia & incerta componitur inter partes; Dicit: ^{Pr. 2. 2. 5. 50.}
res dubia & incerta, quia, quando jus Partis est certum & manifestum, altera
transfigere nequit, secundum hæc Legis verba (i): *Qui transfigit, quasi de re* (i) *Leg. Qua-*
dubia & lite incerta, negre finita transfigit, ^{transfigit, it. s.}

Transactione igitur finitur aut prævertitur lis, qua desistit a jure controverso, concepto, aut sat habet gaudere solum parte, aut quandoque acquirit totum. Sic si mihi lis est de summa petita, transigo cum petitore, ex quo solvo, vel solutionem polliceor, vel a petitione exsolvor, aut ex toto, aut ex parte.

Transactio nunquam diffiduum componit, de quo non cogitarunt contrahentes, juxta haec Legis verba (k): *iniquum est, perimis pacto id, de quo cogitatum non docetur, sed illud solum de quo inter Partes convenit verbis manifestis, aut eius consequens necessarium.* Transactio *quocumque sit*, habet alia Lex (l), de quibus tantum, de quibus inter convenientes placuit, *interposita creditur.*

Quando lis est cum duobus de eadem re cum altero licet transfigi, pa-
rtaque cum eo contracta nequeunt alteri prodeesse. Quod aperte his Legis Co-
dicens indicatur verbis, Neque pactio, neque transactio, cum quibusdam ex curatori-
bus, sive tutoribus facta, auxilio ceteris est, in his que separatis communiter nec gesse-
runt, vel gerere deliquerunt. Et eadem de causa licet mihi transfigere cum sponso-
re debitoris mei, fidem sponsoris expediendo, quod debitori nequit esse adju-
mento contra me. (m).

Cuivis transactioni est auctoritas rei judicata: quia vicem habet judicij eo
valentioris, quo contrahentes libere consenserint: Non minorem auctoritatem tran-
sactionum, quam rerum judicatarum esse, recta ratione placuit. habet alia Lex. (n.) L. Non

Licet, imo solet convenire in transactione de pena in eum qui nollet explere quo in catu pena exigi potest ab alio. Ea est decisio Legis, quæ habet: Promissis transactionis causa non expletis, panam in stipulationem deductam, si contra factum fuerit, exigi posse constat.

*Quavis transactio evadit nulla fraude, quæ dat ei causam (o). quod cum
exteris omnibus contractibus habet commune, in quibus adest dolus: Cum
est. tis.*

TRANSACTIO

552

(*) Glos. in c. C³m de dolus dat causam contractus ... non tener contractus (a) : quippe iniquum est auctor fraudis emolumenatum capiat , juxta hoc Innocentis III. effatum : (b) Fraus & dolus alicui patrocinari non debent .

Jus testamento partum stat semper , non obstante quavis transactione contraria , cum haerede contracta , quando hoc latebat jus tempore transactionis & deinde patet in testamento haec tenus occulto . Sic , exempli gratia , debebam Titio 1000. Libras , transagi cum M⁶vio ejus haerede , & solvi testamentum appareat , & deinde habet defunctum mihi concessisse hanc summam ; jus mihi est rescindi transactionem contractam , etiam si Titium latuisset testamentum . Ratio est , quia ignorantia facti , quod seire non teneat , mibi virtus verti nequit , nec proinde obesse , ut docet Gratianus (c) , & probant complures Leges (d) .

Perinde non esset , si ageretur de transactione generali de omnibus controversis iuribus & rebus mutuis partium contracta , & postea alter contrahens recuperaret quoddam jus novum sibi acceptum : tunc enim transactione staret . Quod stabilit Lex , quae habet : Sub pretestu specierum post repertarum , generali transactione finita (id est ea quae sunt finita , ait Glosa) (e) rescindi probent jura .

Contrahens , inducens le transactione fuisse lexum , non est ad querelam admittendus ; nam hujusmodi lesiones compensanda sunt utilitate qua lis finitur hac via , & præteritius incertus eventus . Præterea aperietur via innumeris novis litibus iterum intendendis , nomine lesionis : quod tamen sic intelligendum , si nullus fuerit , ex hypothesi , dolus .

Transactio , contracta litis causa , quae ignorabatur judicata , est nulla , si lis coram Supremo Princeps fuerit judicata : nam eo in casu nulla supererat lis tempore quo fuit contracta : verum si judicata sit in Jurisdictione subalterna & ea proinde provocari liceat , debet suum sortiri effectum , quia lis non censeretur finita , & incertus eventus semper stat (f) . Ex his principiis dirimenda sunt difficultates , quae sunt circa transactionem .

CASUS PRIMUS.

TIBURTII , & Philibertus , litigantes de pluribus rebus , quisque sua defendit iura arditiu studio , & porosissimum Tiburtii , contendens Philibertus sibi plures debet lumenas , & præceteris de ratione 12 o. reliquo Librarium , transigerunt universi ad omnes finiendas lites , quo Philibertus hunc ob articulum pollicitus est solutionem 1000. Librarium Tiburio , qui ex sua parte reliqui omnibus controversis iuribus renunciavit , per solutionem hujus summae , quam numeratam accepit . Sed Philibertus post mensuram dextram apocas , ex quibus patet se de hoc capite 600. reliquo Librarium debere solum . Nonne licet petere ob lesionem incumbentem , transactionis recusationem ?

R E S P O N S O S.
Quando transigent uni incumbit lesio dolo alterius : ubi si , defertur iure , quod habet pars , defervit , quod defendere non licet , verum est transactionem nullam , cumque in summa redire eti , ubi primum patet veritas : si per se , vel per alium , subtrahit instrumentis , quibus veritas argui potuit , decisionem illius extorquere potest , habet Lex (g) , siquidem alio superiore replicationis auxilio dol malo , padi exceptio removetur .

Iterum confat , renunciantis , transactione peculiariter , cuidam iuri testamento sibi parti , cuius erat in eius transactione illam carere effectu , etiam si haeres , cum quo transigit , ejus pariter efflet in causa , ut habent plures aliae Leges (b) . Sed eadem non est ratio transactionum generalium , ut ejus de quo in quarto proposito agitur . Nam quando transigens abfuge alterius dolo fuit Iesus , & ictum quia ipsi omnia non erant instrumenta ad suum defendendum jus necessaria ; ea transactio stat . Ratio est , quia partium mens fuit compensatione uti , omniaque controversia iura mutua extingueuntur : Sub pretestu specierum post repartarum , generali transactione finita , rescindi probent jura , habet alia Lex (i) . Judicandum est gitter damnum , quod Philiberto ingruit , compenſandum effe utilitate finiendarum litem cum Tiburtio , quae utilitas habenda est maxima , ex hypothe-

(*) L. sub pretestu , Cod. de transact. l. 12. t. 4.
(b) L. Imp. 12. t. 1. E. de transact. E. De his & leg. Nona eff. 12. F. cod. t. 1. a. 1. 15.
(i) L. sub pretestu , Cod. cod. t. 12. a. 1. 15.

TRANSACTIO.

553

pothesi , & neutri erat transigenti jus partium ; quod tamen re non erat , quem transactio fuit contrafacta : sic interpretata alia Lex habet (a) : Si post rem judicata , quam transactio transigit , & solverit , reponit potest . Idcirco quia placuit transactionem nullam esse momenti : hoc enim Imperator Antoninus cum dvo patre suo rescripti . Eadem Lex aperte nostram firmat sententiam , adjungens : Quid ergo , si appellatum , vel hoc ipsum incrementum sit , an iudicatum sit , vel an sententia valeat : magis est ut transactione vites habeat ; tunc enim rescripti locum esse credendum est , cum de sententia indubitate , quae nullo remedio atterrita potest , transfigitur .

Concludamus igitur & dicamus , si sententia inter Fridericum & Natalem lata possit provocari ad Tribunal superiorum , eorum transactione vigore debet ; quia hac sententia jus partium non fit indubitate & qui vicit potest caula cadere coram Tribunalium summo , si vero controverse fuerint definitae a sententia Curiae Supremæ juxta Edicta lata ; auctoritate Judicis vincendus est error , aut ignorantia , qui sub laborabant transigentes ; ambo cum transfigurantur , alterque ius suum ceferit , supponunt periculum , aut incertum , quod sententia imperatoria lata , non supererat . Ea est dictio D. Domati (b) , ex qua semper pari in causa adhaerendum est sententia lata , salva actione quam latus habet libellus civilis in iudicatum , posito quod possit , & legitimum sit jus .

C A S U S III.

RICHARD. Archidiacoно Ecclesie Metropolitane Tarracensis , cuius dignitati præbenda annedebatur , mortuo , Mauricius & Paulinus , hic serviti in Curia Romana , ille ab Ordinario , litigante cuius erit hoc Beneficium . Sed quia aterque de jure suo dubitat , inter eos curvient transactiones ante litis sententiam contracta , ut Mauricius futurus Archidiacoно , & Paulinus præbendam celifuris ; postea aterque in possessione Beneficij venit , non Capitulo , nec ullo alio intercedente , Queritur num hæc transactione sit legitima ?

R E S P O N S O S.

Confat hanc transactionem est illegitimam & nullam . Nam privatiorum est inter se dividere duo Beneficia annexa ; folius Superioris legitimus est ea disjungere ; Qui Ecclesie unire possunt , ait doctor Professor Lovaniensis (c) , sidem in uniones dissolvet . Ideo debuerunt Mauricius & Paulinus cum

Vide A B B A S , Casus VII.

TRIBUTUM ANNUUM.

Tributum Annuum nihil aliud est quam vestigia a Principe subditis impositum , ad eminentiam sovendam & onera Regni sustinenda destinatum : Vestigia , inquit Polmanus (f) est ensio imposita subditis , ad Principis dignitatem , impendit communis sustinenda .

Ortum ducit a Sancto Ludovico , qui tributum exegit a subditis , bello transmarino in gratiam Religionis Christianæ suscepit : & tunc impositum fuit consentientibus tribus Ordinibus . Ludovicus XI. tanto usus est imperio , ut in posterum Ordines non fuerint convocati . Carolo VII Rege annexum fuit Ordini Populari , hoc est , Ignobilibus . Et hodie , in Concilio Regis limitatur summa imponenda . Postea Rex jubet Thesaurarios primarios in XXIII . Regni Generalitatibus constitutos , exigere summam in Curis Generalitatium , quæ tributum describunt , statutam . Insuper , Thesaurariorum descriptions instituantur de quavis Curia , quas ad Consilium Regis mittunt ; Et Rex iterum jubet quaque Curiam , mandans Electis , ut summam exigant præstitutam , quam rursus partiti sunt in quodvis Oppidum & Vicum Curia fuz , & mittunt indicem quota partis notatum , ad quamlibet Parochiam , cuius Incolæ unum plurem Collectores eligunt , ut summam exigant impositam .

Aequitas hujus tributi in dubium revocari nequit . Nam , quum Regnum com-

(d) De Sainre
Bene tom. 1.
Barili , & Andreas , litigantes ab appendicibus
prædicti beneficiari nobilis , convenerunt amice
transactione quam contraxerunt , qua Andreas des
titutus a controversiis juribus lege ut Nereus ipsi duos
tradiceret equos venerando cervo aptos . Nereus , cui
sex hujusmodi erant in equi , duos destinabat And
reas , sed sex simili incendio combusis , contendit
ne non teneri ad emendos alios Andreas , qui e contra
defendit eum teneri . Huic est ius , & Nereus tenetur ,
conscientia , ad duos alios emendos &
tradendos Andreas :

R E S P O N S O S .

Si Nerus solum sit pollicitus , transactione cum Andrea contracta , ipsi duos ex iis equis , nec sit in mora solvendi , quam incendum evenit calu mere fortuito , liberatur obligatione cum Andrea contracta . Ratio est , quia , quando corpus debetur certum , non constans pondere , nec mensura , nec quantitate , obligatio debitoris fit extinta , quam corpus perit fortuito sine sua culpa , modo debitor non sit in mora ; sic decidit Pomponius (e) .

(e) L. Si mis
ff. ff. de sola
& liber. L.
46. tit. 1.

Dicimus ; non confans pondere , nec mensura , nec quantitate , ut duo modi vini , tritici modi aut virginitate Coromantiane , enim debitor non liberaur obligatione , quamvis vinum , triticum , aut argentum pareat quocunque calu fortuito ; quia res promissa non perit , quia debitor duorum vini modiorum , & tritici modiorum , non debet hos ipsiusmodi duos modios aut triticia modios potius quam duos alios aut triticia alios modios ; species semper est certa hoc in calu , quamvis corpus speciale sit incertum .

Sed ut non patet , in quarto proposito , Nereum pollicitus fuisse Andreas traditionem duorum ex iis equis , & Andream petivisse generatis duos equos , & Nereum non solvisse eum damno sex equorum , licet accideret sine sua culpa , quam neuter designaverit hos vel illos equos , sed transactionem habere verbi generalibus ; duos equos venando cervo aptos . Tenetur igitur , conscientia , ad emendos duos alios & Andreas tradendos .

(f) Polman.
p. 2. n. 6. 6. 15.

554 TRIBUTUM ANNUUM.

componat Corpus, cuius quilibet privatus est pars, ut subsistat, necesse est ut quisque pro virili conferat ad ejus conservationem, onera & expensas, bonum commune Corporis hujus spectantia: ut bellum; ad victum & cultum familiæ Principis necessaria: Legationes: solutio omnium Ministrorum publicorum: Via regia: Navigatio maritima, conservatio Pontium & Molium fluminum, aliae hujusmodi.

Hæc Tributa sunt varia: sed hic agitur de iis, quæ dicuntur Tributa annua, quæ usu recipiuntur in plerisque Regni Provinciis.

Dividitur Tributum annum in Capitale, & Reale.

Prius est illud, quod quisque solvit ex omnibus rebus, tum mobilibus, cum immobilibus, & ex industria: quod Lex vocat Tributum capitis (a).

Posterior exigitur ex quotis partibus, quarum hæc res attingit immobiles, illa vero res industria partas, quarum fit quandoque unica quota pars.

Insuper, aliud est Tributum annum, quod proprio est Tributi augmentum: Latine dicitur Tributi accessio. Henricus II. illud constituit, ut augeret militum stipendium.

Alia Tributa, exacta in quibus versantur vinum, sal, annonæ aut merces, tempore quo hoc tributum solvendum est, dicuntur Subsidia, Portoria, Salaria, Vectigalia, mercium evectus &c.

Tributa Realia fundorum usu recipiebantur apud Romanos: Qui agrum in alia civitate habet, ait Lex (b) in ea civitate profiteri debet in qua ager est, agri enim tributum in eam civitatem debet levare, in cuius territorio possidetur. Alia tributa exigebantur etiam ut apud Leges est fides.

Omnia hæc Tributa sunt necessaria & aqua ex se, cum Jesus Christus dixerit ipse Principi ea esse solvenda: Redde ergo que sunt Cesari, Cesari & Apostolus dicit, teneri conscientia. Quapropter fraudantes ea iniustiam admittunt, quam dicunt crimen Leges Romanae: Fraudati vectigalis crimen. Et nostra Edicta puniunt confiscatione aliquæ poenæ auctores hujus fraudis; Polmanus sic eam definit: Penso taxata super rebus in Provinciam ci- nisatum invictis.

Stipendiiorum res ita Principi addicuntur, ut tributum cuivis alii debito anteponatur privato, non speciale habendi privilegium. Fictus semper habetius pignoris, habet Lex: Respublica creditrix omnibus Chirographariis creditoribus prefertur, habet alia Lex.

Plures non subsunt tributo anno: hi quidem sola dignitate: ut Clerici, nobili genere nati: imo plures Ministri, ob munera dignitatem: Illi vero privilegiis privatis, sibi soli quandoque adhaerentibus, & quandoque ad posteros cunibus.

Quædam merces sunt etiam privilegio donatae, hoc est, de quibus nullum exigitur tributum, ut Libri, quædamque aliae a Principe immunes dictæ, sive in quibusdam locis, sive in toto Regno.

Qui plura volent hanc in rem, consulant Domatum de jure publico discentem.

CASUS PRIMUS.

HOMBERTUS & Arnaldus, miseri rustici, tributorum descriptioni aucti impositionis prepositi, Jacobo oppidi ditissimo non ausi sunt imponeare summam, pro rata rerum jure solvendam, sed dimidio minorem, unde ceteri Incolæ superfluo ab ipso solvendo prægravaverunt.

Qua de re queritur. 1. Num peccaverunt. 2. Num, posito peccato, teneantur, conscientia remunerari pro viribus reliquo incolas: Existimant sibi licuisse, abique iniustitia, Jacobo minorem imponere pecuniam summam, ac proinde non teneri ad remunerandos alios Incolas. Prima ratio est, quia coniunctum hujus Sodalitatis, eos eligentis & legantis, mentem esse ut teneantur, pena restitutio, quibus gaudent; ipsi debent biennale regnum, & ipsi ministrari solutionem summo jure exigendam, totum eorum rem in custodia ponendo, si majorem audenter imponere summam. Secunda est, quia viduam querunt, continuo ipsi labores, & iis interminatur se in futurum eorum operas non adhibitum; quod ad summam redigere inopiam. Tertia: quia anteriores hujus provincie prepositi majorem ipso non imposuerunt.

runt summam, & antiquo insistunt indici. Quartæ: quia Jacobus ministrus se domicilium fixuram in Provincia vicina, in qua sibi sunt ampla prædia, si eamdem ipso non imponant summam; unde damnum acreceret sodalitiæ, quæ portione Tributi anni, quod solvit, prægravaretur. Quinta: quia compensationi alii Incolis de bitæ, tali faciendum est Jacobo, non vero ipsi, quibus non prodest modica impostio, quibusdam damno est ut, & ceteris. Sexta denique: quia, in descriptione Tributi anni agunt, quatenus sodalitatis Legati, quæ non necit Jacobo longe minus, quam par est, imponi tributum, & quia non est coniunctum hujus Sodalitatis, eos eligentis & legantis, mentem esse ut teneantur, pena restitutio, augere tributum Jacobi, ut & quorundam Judicium stipendiiorum, quinque alies solventium, pretio, quo habentur, & metu eos lædendi. Hæc rationes nonne Homerto, & Arnaldo purgandas pares sunt?

R-

TRIBUTUM ANNUUM. 555

RESPONS.

Jacobus iis minabatur, esset iniqua, iis erat factus flagitandi auxilium Ministrorum Judicium, qui tenentur ex officio quibuslibet petentibus, & dignis illud concedere.

Ad exemplum antecessorum in munere imponendis, qui minorem, quam par erat, imponerunt summam Jacobo aut aliis divitibus, non erat iis componendum: quum ante adum aperte adversatur jure naturæ, & Legi Principis, intercedenti manifestissime quibuslibet Præpositis tributis dei- bens reliquæ Ministrorum impositione prædictis favere divitibus detimento pauperum.

Minis, quibus Jacobus seu Parœcia emigraturum dixit, si major imponeretur tributum quam prius, opponendum est. 2. Hoc forsitan non eventurum.

Nam licet id Jacobus sit interminatus fortasse ex privatis rationibus aliud domicilium non habebit.

3. Etiam si hoc fieret, præstare non deberent Sodalitati

damnum inde proventurum; quum ipsi non es-

sint in culpa, sed e contra partes suas exercentur.

Denique verum est Hombertum, & Arnaldum esse legatos Sodalitatis Incolarum, quatenus de-

scriptis tributis præpositos, hanc vero provin-

ciam esse demandata, ut describant duce justitia & nutu Principis, ut observetur jubantis, pena restituendi prægravatis, ut habent omnia Edicta allata. Incausum igitur intendunt Sodalitatem cen-

sandom esse advera mente affectam: nam summo

jure, iuxta hanc Juris regulam (b), quod omnes tan-

git, debet ab omnibus approbari: par est ut eost fa-

ceret certiores deliberatio voluntaria, & unani-

mis ab omnibus Sodalitatis membris subcripta po-

statutum a pauperibus quorum plurimi interest, ac ut gratia in deliberatione habita a Jacobo accepta feratur, in cuius gratiam fuerat lata; alias

coniunctum est mentem Sodalitatis confentire jufo Principis, & justitiae regulis, vetantis a di-

vitibus in pauperes declinare. Adde Edictum an-

no 1614, prohibens ne faveat consentienti ipsi a So-

dalitate Incolarum pari in causa prædicto.

Concludamus iterum Hombertum, & Arnaldum teneri in solidum restitutio totius damni quo ceteros affecterunt Incolas, Jacobo negligente, qui prior tenet.

CASUS II.

GERARDUS, dicitissimus Sanctæ Clare Parœcia-

nus, solitus, quindenni ab hinc annis, & plus,

solus imponere Tributum, a quovis privato sol-

vendam, unanimi totius Sodalitatis consensu,

imperatur nonnullis affinis, & amicis partem

dimidio minorem, quam imponenda, & solven-

dam erat, & hanc ob causam primus tenet præ-

gravatis restituere dannum, quod ipsi profuit lo-

lo, & Homberto, & Arnaldo, si iam restitu-

reint, aut postea restituunt, eo deficit.

Rationes, a Præpositis tributis describendis al-

latae eos coram Deo non purgant iniustitia perpe-

trata: quia nunguam licet iniquitatem facere.

Præterea amovere poterant mala, quibus intermit-

nabatur eos Jacobus, monentes per le, vel per a-

lios rei zaræ, & judicarie in provincia. Prefe-

ctum, vel Ministrorum Regis tributo præpositos,

iniustitia qua afficiuntur miseri Incolæ modica

impostione, ut ei ex officio imperant sum-

marum, quam licet valere solvere. Si hoc no-

nuntiari auxilio, non sunt ideo immunes iniqui-

tas, & clementer illarum auctores, juxta hanc

Bonifacii VIII. regulam: (k). Qui facit per aliam,

perinde est ei si faciat per seipsum: quod concordat,

Gregorius IX. dicit, dicunt (l) cum, qui dat in e.

causaliam damnum proximum prementi videri ve-

(l) Greg. IX.

ram ejus cauam: Si culpa tua datum est damnum,

in e. Si culpa

vel/ injurya irrogata, seu alia irrogantibus open forte

et damno date

inclusi, ant bac imperita in, fruvenigentia evenit.